Nro 81.

KURYER LITEWSKI

Za dozwoleniem Naywyższego Rządu Nayiaśnieyszego CESARZA Imperatora Całey Rossyi.

Z WILNA 11. LIPCA ROKU 1797. WE WTOREK.

OGŁOSZENIE

General-Felt Marszałka Zarządzaiącego Gubernią Litewſką Xięcia Repnina.

Gdy na ſkutek danego mnie Naywyżſzego Roſkazu, i z mocy Praw tutey-ſzych, dla uſpokoienia Wierzycieli bywſzego Hetmana W. Litewſkiego Ogiń-ſkiego, obrócić należy na zapłacenie długow, wſzyſtkie iego Dobra dziedzi-czne, w Gubernii Litewſkiey położone, dawniey przez Onegoż Podſkarbiemu Ogińſkiemu, z warunkiem opłacenia za niego długow wyprzedane, i gdy dla niedopełnienia takowego warunku wſpomnione Dobra, na ſatysfakcyą Kredyto-row przeznaczone, oddaią ſię teraz na one, iako: 1mo. Hrabſtwo Indura w Po-wiecie Grodzieńſkim. 2do. Dom z Juryzdyką w mieście Grodnie. 3tio. Dobra Jwie w Pwcie Oſzmiańſkim. 4to. Folwark Opol, w bywſzym Pwcie Berezkim leżący; przeto do uſkutecznienia w całości takowego zamiaru, i końcem do-mierzenia Wierzycielom Hetmana Ogińſkiego ſprawiedliwey ſatysfakcyi, maią-cym Obligi od ſamego Hetmana wydane, a przez Podſkarbiego Ogińſkiego, który onych zaspokoić był obowiązany, nieprzeięte, i na przyłączaiącey ſię tu Tabelli Jmionami wyſzczegulnionym, wyznacza ſię w mieście Guberńſkim Wil-nie Kommiſsya pod prezydencyą W. Wołkowa Vice-Gubernatora Litewſkiego i Konſyliarza Stanu, w którey zaſiadać będą, i Aſseſsorowie maiący ſię wybrać i umocować po dwuch, tak ze ſtrony Hetmana Ogińſkiego, iakoteż i od rze-czonych iego Kredytorow. Dla czego maią oni na dzień 1/12 7bra roku idącego do Miaſta Wilna zebrawſzy ſię, wybrać pomienionych Aſseſsorow, a to iżby przeznaczona Kommiſsya, Seſsye ſwoie w tymże mieſiącu dnia 15/26 rospocząć mogła; a choćby kto na wyznaczony termin ſam nie przybył, lub Plenipoten-ta nie przyſłał, Kommiſsya iednak czynność ſwoię, nieuważaiąc na takowe Onych nieprzybycie, kontynuować będzie. O czym dla powinnego uſkute-cznienia i dla wiadomości do kogo to należy, przez ninieyſzy Uniwerſał ogła-ſzam. w Wilnie Junii dnia 1797. Roku.

(M.P.) *Xże Mikołay Repnin.*

Regeſtr Wierzycieli Hetmana Ogińſkiego.

XX. Franciſzkanie Klaſztoru Swiſłockiego. XX. Franciſzkanie Grodzień-ſcy. Strażnik: poln: Koronn: Mierzeiewscy. Generałowa Xiężna Poniatowſka. Kruſzewſki i Kruſzyńscy. XX. Dominikanie Słonimscy. Szambelan Uruſki. Szambellan: Połubińscy. Maior bywſzych Wóyſk Polſkich Paweł Woyniłowicz. XX. Bazylianie Byteńscy. Sędzia Ziem: Słonimſki Hieronim Połubińſki. Se-dzia Ziem: Słonim: Konſtanty Przecławſki. Cześnik Pińſki Piotr Swieżyńſki. Kaſztelanowie Słonimscy Jan i Eleonora Makowieccy. Rotmiſtrzoſtwo War-ſzawscy Skoczynscy. Szambellan Józeff Puſłowſki. Bankier Warſzawſki Piotr Blank. Podpułkownik bywſzey Gwardyi Polſkiey Staniſław Szukiewicz. Poru-cznik bywſzych Wóyſk Litewſkich Leon Kamińſki.

OGŁOSZENIE

General-Feldmarszałka zarządzaiącego Gubernią Litewską Xiążęcia Repnina.

Po oddaleniu się za Granicę, bywszego Podskarbiego Ogińskiego pozostałe Jego niektóre bardzo szczupłe, szczegulnie w Gubernii Litewskiey znayduiące się Dobra Dziedziczne, jako to: *1mo.* Folwark Czarna w Pwcie Wileńskim. *2do* Folwark Skaudaycie w Pwcie Telszewskim, oraz w Mieście Wilnie Kamienica, i Młyn na Rzeczce Wilence z Juryzdyką, chociaż są zbyt nie wielkie, obrócone bydź jednak powinny na zaspokoienie tak tych osob, którym one są zostawione, jako też i dalszych rzeczonego Podskarbiego Ogińskiego Kredytorow, w Litwie tylko jedynie mieszkaiących, a na wierne poddaństwo Tronowi Rossyiskiemu zaprzysięgłych: i tym końcem na skutek Naywyższego rozkazu, i stosownie do Praw Litewskich przez publiczną licytacyą przedawane będą, pod Prezydencyą W. Wołkowa Vice-Gubernatora Litewskiego, i Konsyliarza stanu, przy dwuch wybranych i umocowanych ze strony Kredytorow rzeczonego bywszego Podskarbiego Ogińskiego zasiadaiących czyli Assesorow. A ponieważ termin takowey licytacyi przeznacza się na dzień $\frac{1}{12}$ 9bra roku idącego; przeto wszyscy którzy wspomnione dobra, w zastawnym, i arendownym, lub innym jakim dzierżeniu, Possessyi, albo zarządzeniu maią, tudzież Kredytorowie jego w Litwie mieszkaiący, czyli onych Plenipytenci maią się zebrać do miasta Wilna dwóma tygodniami pierwey przed wyznaczonym w górze terminem, i obrać dwuch zasiadaiących, czyli Assesorow, którzy przy licytacyi Dóbr pomienionych znaydować się będą: podobnym sposobem i życzący sobie te dobra nabyć na dzień $\frac{1}{12}$ 9bra, jako w terminie licytacyi do miasta Wilna przybyć maią: Zaleca się także wszystkim Podskarbiego Ogińskiego Dłużnikom, ażeby w dniu wyżey położonym należne od nich pieniądze sami lub przez swoich Plenipotentow do teyże Kommissyi zaimportowali, a tych Regestr, którzy dótąd są wynalezieni przy ninieyszym uniwersale dołącza się. W Wilnie dnia 1797. roku.

(M.P.) *Mikołay Xże Repnin.*

Regestr Dłużnikow Podskarbiego Ogińskiego.

1mo. Konsyliarz Marcin Czaplic. *2do.* Tadeusz Kościałkowski Starosta. *3tio.* Michał Hempel Traktiernik Grodzieński. *4to.* Benedykt Kołątay Porucznik bywszych Woysk Polskich. *5to.* Jan Strachowicz. *6to.* Sukcessorowie zeszłego Hetmana Kossakowskiego.

z Petesburga 17. Czerwca.

Imperator Jmć raczył oświadczyć ukontentowanie swoie Generał-Liutenantowi *Wasilczykow* za przyprowadzenie do pięknego porządku Leib-Gwardyi Konnego półku. Naznaczeni Kommendantami: w *Dineburgu* Półkownik *Kuszelew*, w *Stawropolu* Półkownik *Jordan*. Przybyły batalion 1. Leib-Gwardyi *Preobrażeńskiego* pòłku pochwałę otrzymał.

z Wiednia 24. Czerwca.

Według rapportow od Kommenderuiącego Hr. *de Terzy*, Generał *Klenau* pierwszy z woyskiem *Austryackim* wszedł do *Istryi*; załogi nasze wnet staneły w *Piramo*, *Cittanuova*, *Parenza*, *Orsera*, i *Rovigno* ze wszelką spokoynością i porządkiem; obywatelom opiekę i bespieczeństwo zapewniono. Pòłkownik *Casimir* osadził z swoiey strony morskie nadbrzeża od *Albone*, i wyspy, *Veglia*, *Cherso*, &c. Gdy to się działo, *Municipalność Wenecka* odezwę przysłała do mieszkańcow, zachęcaiąc, ażeby trwali statecznie w poprzysiężonym przywiązaniu do dawney i wspólney wszystkim Oyczyzny. Krok ten opóźniony żadnego iuż skutku nie sprawił. Wieśniacy chcieli stolicę Prowincyi zrabować, uprzedzaiąc, mòwili, obcego żołnierza, któremu wszystkie dostatki w ręce wpaść miały. Przyśpieszone nad nadzieię ich woysk *Austryackich* przybycie złemu zapobiegło.

Wiadomo iż *Xże Modeński* nie wyiechał z *Wenecyi* w czasie rozruchow: drogo przypłacił odwagę. Uwiadomieni Republikanie, że znaczne przodkow swoich i własne zbiory uwiozł z *Modeny*, żądali ażeby im wydane były. Odebrawszy odpowiedź, że wszystkie miał złożone u Posła *Cesarskiego*, silniey nalegać zaczeli. Lecz oświadczył Ambassador, że depozyt ma za rzecz świętą i nieporuszoną. Zastraszony *Xże*, szukał pośrzednictwa Ministra *Hiszpańskiego*; zatym nastąpiła ugoda, przez którą obowiązał się *Xże* zapłacić 180. tyś. czer: zł.

Cesarz Jmć na końcu tego miesiąca pociedzie oglądać naymocnieyszą kolumnę pospo-

litego *Węgrow* ruszenia pod kommendą *Arcy Xcia Palatina*, w ktorey pierwsi Królestwa *Magnaci* służą. Niespodzianie zbiegł do stolicy Generał *Alvinzy*, i kilka długich konferencyi z Monarchą odprawił. Głoszą, że w krótce z woyskiem nowym pociągnie do *Dalmacyi Weneckiey*. Generał Artilleryi *Xże Ferdinand de Wurtemberg* główną w *Stiryi* kommendę otrzymał.

z *Londinu* 18. *Czerwca z Gazety Berlińskiey.*

Wiadomość o wyieździe *Lorda S. Helenes* do *Paryża* była pogłoską. Dziś powiadaią, iż *Lord Malmesbury* ma przedsięwziąć drugą iuż negocyacyą, iak życzemy, od przeszłoroczney pomyślnieyszą. Wczora Ministrowie po konferencyi Gabinetowey wysłali Kuryera, każąc mu niezwłócznie przybywać do *Londinu*. Domysł iest, iż ziazd Pełnomocnikow w *Lille* nastąpi. Pasporta dla naszych od kilku dni z *Paryża* nadesłano. Wsławiony pod czas nieszczęśliwych na flotcie rozruchow *Richard Parker* iest w więzieniu chory; zesłani Kommissarze do *Scherness* wysłuchali *inkwizycyi*.

Dziś iaśnie się pokazało, iż nie są ieszcze ułatwione trudności, które do tych czas przeszkadzały zawarciu osobnego pokoiu między *Francyą i W. Britannią*. Na list Ministra *Lacroix* odpisali *Anglicy*; *Malmesbury* na wieś powrócił. Ciekawa odpowiedź Direktoryatu. Teraz rozsiane wieści o bliskim pokoiu ten przynaymniey skutek sprawiły, iż papiery kraiowe kilko procentami w górę poszły. Nie można wiedzieć, czyli to potrwa; ieśli prawda iest, iż *Francya* w przedugodnych warunkach domaga się odstąpienia *Gibraltaru i Jamayki*; pewnie na to ani *P. Pitt*, ani nawet Ministerium wybrane z *Oppozycyi*, nigdy się nie zgodzi.

Rozpoczęcie negocyacyi przypisywano *P. Trevor*; dziś do uczestnictwa tego zaszczytu przypisuią Majora *Beckford*. Officer ten znaglony osobistemi interessami stawić się we *Francyi*, pisał do Ministra *Lacroix*, ubolewaiąc, iż woyna między narodami dwóma trwaiąca, nie dozwala mu dopełnić co powinien. Przysłał pocztą paspot *Lacroix*, przydaiąc w liście, iż gdy pokoy z *Cesarzem* zawarty usunoł naywiększe przeszkody, rozumie iż z innemi negocyacye rozpoczęte będą po chwili, w nadziei pomyślnieyszych niż przedtym wypadkow. Widział pismo *P. Pitt*; co się poźniey stało, iuzęśmy donieśli.

Richard Parker iutro sądzony będzie w *Gravesande* na okręcie *Neptun* o 98. działach. Admirał *Paisley* na Radzie woienney ma prezydować. Wszystkie okręta zbuntowane poddały się do iednego, i naczelnikow swoich wydały. Pełne ich mieyskie więzienia. *Parker* był Porucznikiem pod czas *Amerykańskiey* woyny; człowiek płochy i rozrzutny; nic nie maiąc do stracenia wszyßtko chciał nabyć; do czego wznięcenie zamieszań w kraiu ludziom złośliwym porę i sposobność daie szczegulną. Za długi nie raz ieden siedział w więzieniu. Wielkim dla narodu nieszczęściem, wykupił się na początku woyny *Francuzkiey*.

Flotta Admirała *Bridport* nabrawszy w *Torbay* świeżey żywności, wyszła pod żagle. W *Irlandyi* nie mało iuż *Insurgentow* broń złożyło. Naganiano w Parlamencie nie raz Ministrom, iż ostrych środkow zażyli. Dziś błogosławić im będzie *Oppozycya*, widząc spokoyność Królestwu przywróconą. Nie zupełną iest w prawdzie; resztę zostawić trzeba czasowi i rozwadze; dość na tym, że wszelakie buntownikom kommunikacye w domu i za granicą okręta przecieły. Handel nawet *Irlandczykow* zawieszony został. Wielu żołnierzy, co z milicyi uciekaiąc przeszli na stronę *Defenders*, rozstrzelano. Wysłane kommendy codziennie po różnych mieyscach zabieraią składy buntowniczego oręża.

Od Admirała *Jervis* rapport przysłany, zaprzecza wyraźnie, i zarazliwym chorobom, które na iego flotcie panować miały, i wyiściu pod żagle *Hiszpańskiey*. Admirał zaś *Duncan* doniosł, iż w *Texel* widział wiele *Hollenderskich* okrętow na taiemną zgotowanych wyprawę. A chociaż mu 5 tylko liniowych zostało, po wiadomym innych do *Scherness* odpłynieniu, oświadcza się śmiało potkać nieprzyiacioł, ieśliby co zamyślali przeciw brzegom *W. Britannii*. Między maytkami zbuntowanemi nie było iednomyślności; okręty iedne bily się z drugiemi; owszem lud morski na iednymże statku zgodzić się nie mógł w chęciach i zamysłach; inaczey woynę mielibyśmy domową. *P. Pitt* podał proiekt w *Izbie Dolney* dozwolenia Bankowi, ażeby opłatę w gotowiźnie na rok nowy zaczynał, spodziewać się należy, iż bez oporu będzie przyięty.

z *Paryża* 20. *Czerwca z Gazety Frankfortskiey*

Direktoryat wykonawczy trzech Pełnomocnikow naznaczył do rozpoczęcia negocyacyi o pokóy z W. *Britannią*. Pierwszym iest Ex-Direktor *Letourneur*, teraznieyszy General-Inspektor Artilleryi Rpltey: kolledzy iego: Pleville Szef eskadry i *Maret*, Poseł w *Anglii* przed zaczęciem woyny, poźniey z Obywatelem *Semonville* dwóletni więzień w Państwach *Austryackich*. Ziazd w *Lille* będzie odprawiony; pasporta żądane od *Lorda Grenville* odesłane do *Londinu*. Gdyby zdanie *Barthelemy* uważano nigdyby *Letourneur i Pleville* Posłami nie zostali. Radził on wynieść na ten stopień Obywatelow: *Bourgoing Maret i Colchen*: *Barras* iedno z nim trzymaiąc podawał Biskupa *Talleyrand Perigord*: *Barrasowi* zaczyna lud oświecony oddawać sprawiedliwość przypominaiąc z wdzęcznością, iż wiele pracował nad zrzuceniem jarzma *Jakóbińskiego* i *Paryżowi* w r. 95. przywrócił nieprzerwaną dotąd spokoyność. *Colchen* człowiek rozsądny i cnotliwy, nowego Direktora w życiu zachował pod panowaniem *Robertspierra*; dziś jest Sekretarzem Wielkiey Ambassady.

General *Buonaparte* dokonawszy co ma

rząd zlecł w *Państwie Kościelnym*, *Wenecyi i Rpltey Genueńſkiey*, rzeez nową zaczyna. Liſty z *Schafhausen* donoszą, iż d. 4. Czerwca oświadczyć kazał nieukontentowanie ſwoie Rpltey *Szwaycarſkiey*, którą, jak powiada rządzą nieprzyiaciele *Francuzcy* mianowicie zaś *Cantonem Berneńſkim*, grożąc iż woyſk *Włoſkich* kolumny do niego wprowadzi. Skutkiem to jeſt dawnych ſporow o żeglugę na jezierze *Lugano*, któreśmy za uspokoione mieli przez Generała *Kilmaine*. *Szwaycarowie* gotuią ſie do obrony; wyſłali jednak Deputacyą do główney kwatery dla traktowania o ugodę. Z *Nantes* przed kilko dniami donoſzono, iż 18. okrętow woiennych z potrzebnemi fregatami ſtały w porcie *Breſteńſkim* czekaiąc w zupełney gotowości wiatru pomyslnego do wyiścia pod żagle. Straż przednia tey Flotty wypływneła na morze i powróciła poſtrzegłſzy Flottę Admirała *Bridport* z 32 okrętow złożoną. Tak tedy przy niekarności maytkow ſwoich *Anglicy* panować na *Oceanie* nie przeſtaią, a *Breſt*, *Cadix i Texel* podobno do końca woyny opasane będą i zamknięte.

z Cadix 24. Maja z Gazety Berlińſkiey.

Natężone uſiłowania ludu *Hiſzpańſkiego* i przezorność Admirała *Maſsaredo* naypomyslnieyſze ſkutki ſprawuią. Chociaz Eſkadra *Angielſka* do 40. żaglow liczona w ściſłym zamknięciu port naſz od kilku trzymała tygodni, tyleśmy przecie dokazali, iż Flottę przygotowano zupełnie do wyiścia pod żagle; co do liczby okrętow i ſiły równą nieprzyiacielſkiey. Potrzeba ratowania ſtatkow bogatych które z Ameryki powracaią. Krok ten przyśpieſzyła; Gdy już okręta wſzyſtkie w lud morſki artilleryą, żywność, i ammunicye opatrzone były, kazał *Maſsaredo* śpieſznie uzbroić 50 ſzalup kanonierſkich, które ſtraż przednią trzymaiąc, wielkiey Flotcie ułatwić miały wyiście z portu, i linią złamać nieprzyiacioł. Długo i potężnie ſtrzelano; niektòre z lekkich ſtatkow naſzych mocno zoſtały uſzkodzonemi; lecz naoſtatek wpadłſzy między nieprzyiacioł przymusiły ich do odpłynienia na głębinę. Korzyſtaiąc z pomyslnego zdarzenia *Maſsaredo* wyſzedł wnet pod żagle; w kilka godzin jużeśmy go nie widzieli. Uſkuteczniona ſzczęściem przedſięwzięcie innąnam korzyść przynioſło. Powracaiąca z *Lima* fregata z 3. piaſtrow millionami, bliſko przygòrka *Marie Angielſką* potkała; przyſzło do bitwy krwawey; *Hiszpani* ratuiąc ładunek bogaty z takim walczyli męſtwem, iż nieprzyiaciel w maſztach, żaglach, &c. uſzkodzony poddać ſię muſiał w oſtatku. Fregatę zdobytą do portu wprowadził zwycięzca pośrzod radosnych ludu okrzykow. Spodziewamy ſię uſłyſzeć po chwili co ważnieyſzego o potkaniu Admirałow *Jervis i Massaredo*. (Czekać potwierdzenia; kilka już razy donoſzono z *Hiszpanii* o wyiściu na morze Flotty w *Cadix* uzbroioney; *Anglicy* zaś krążyć przed portem nie przeſtali.)

z Wenecyi 11. Czerwca z Gazety Frankfortſkiey

Municipalność znioſła dziś liberyą, i herby, jako przeciwne równości nowo wprowadzoney. Nakazano podatek nadzwyczayny, który jak naysprawiedliwiey złożyć kazała bogatſzym obywatelom, w miarę maiątku każdego. Z *Montebello* wiadomość mamy, iż Generał *Buonaparte* poiechał do *Genui* z tamtąd powróciwſzy odwiedzi miaſto naſze; wyznaczona Kommiſsya zatrudnia ſię przygotowaniem wiazdu wspaniałego. Z *Dalmacyi* donoszą, iż woyſka *Cesarſkie* weſzły do tey Prowincyi.

Doſtrzeżono zaraz w pierwiaſtkach rewolucyi naſzey, iż obywatele wieyscy w lądowych Prowincyach liczne przysyłali deputacye do miaſta Rpltey ſtołecznego, dla ſkleienia braterſkich związkow i jedności, na których całość, obrona, i bespieczeńſtwo narodu zawiſły. Do tey chcąc pociągnąć mieſzkańcow miaſt znacznieyſzych, *Padwy*, *Vicenza*, &c. Municipalność naſza przeſłała do nich odezwę, oświadczaiąc ſię, iż ſtołeczne przedtym miaſto *Wenecya* nie ſzuka dla ſiebie pierwſzeńſtwa żadnego, uſtępuiąc temu, które ſię obywatelom wybrać podoba, ażeby w czasy potomne ſiedliſkiem było prawodawcow i władzy wykonawczey.

z Genui 4. Czerwca z Gazety Leydeńſkiey.

Już tedy zbliża ſię do końca *rewolucya*; trudno *Genueńczykom* było uniknąć pożaru, którym *Włochy* całe ſpłonęły, wyiowſzy *Neapolitańſkie* Króleſtwo; gdzie rząd baczny na wſzyſtko, wcześnie pokoy zawarłſzy z nieprzyiacielem, umiał obietnicom iego niedowierzać, woyſko pomnażał, i w niwecz obrócił zamyſły malkontentow zuchwałe; tak niedawno ſpisek na wzruſzenie wnętrzney ſpokoyności ſkleiony, odkryto i potłumiono, u nas przeciwnie ſię ſtało. Widzieliśmy, co w kraiach ſąſiedzkich dozwalali ſobie *Francuzi* zwycięztwem ośmieleni; przyieliśmy iednak do kraiu, wspieraiąc ich ſkarbami naſzemi; patrzaliśmy przez ſzparę na związki obywatelow nowości cheiwych z Republikantami, karmiąc ſię nadzieią, że ſię zaraza ſzerzyć nie będzie. Zal dziś niewczesny; narody z doświadczenia korzyſtać nie umieią. Zwyciężywſzy w d. 22. z. m. Senatorowie; nie mogli przecie w krótkim czaſie naprawić omyłek, którcmi od lat kilku, z iednych przechodząc do drugich, zgon ſobie gotowali. Głowy niespokoyne wygórowały, zasilone potężnym wſparciem z *Francuzkiey* ſtrony. Ludu nawet uzbroienie na nic ſię nie przydało. Nie te dziś czasy co w r. 1747, kiedy zagrzane miłością Oyczyzny poſpólſtwo, *Auſtryakow z Genui* wygnało; nie było teraz w mieście *Francuzow*; a przecie Rząd widząc niekarność ſtronnikow ſwoich, rabunki, mordy, i zaboie, wolał ſzukać ugody. Rada z 4. Szlachty i tyluż Kupcow uſtanowiona, ieśli utrzymać potrafi ſpokoyność, wiele dokaże; tak wielka ieſt zawziętość i nienawiść ſtron ſobie przeciwnych. Nikt podatkow żadnych iuż nie płaci, cła uſtały; port zamknięty; a tym czasem 20. tyś. *Francuzow* śpieſzy do nas; iuż 4. tyś. piechoty i iazdy 500. w *Novi* ſtanęło.

Nro 81.

DODATEK
DO
KURYERA LITEWSKIEGO

Z WILNA 11. LIPCA ROKU 1797. WE WTOREK

z Capo d' Istria 11. Czerwca z Gazety Berlińskiey

Dnia dzisieyszego Kommissarze *Cesarza Jmści* wiazd odprawili do nas uroczysty. Lud i Szlachtę zwołano do Kosciołow gdzie im Biskup obwieścił, iż *Dom Austryacki* wraca się do dzierżawy kraiu niegdy od *Węgier* oderwanego uwalniaiąc obywatelow od żołnierskiey *konskrypcyi*. Lud radośnie zawołał: *Niech żyie Cesarz*.

z Bononii 7. Czerwca z Gazety Frankfortskiey

Kilka dni temu 400. dragonow *Francuzkich* powracaiąc z *Romanii* weszło do naszego miasta, kazano im śpieszyć do *Ferrary* Mamy na załodze prócz innych woysk 3. tyś żołnierzy z cudzoziemskiego legionu. Według rozkazu Generała *Buonaparte* wybrane niedawno Administracye Departamentow *Cispadańskich* zaczeły dopełniać obowiązki prawem przepisane. Dziś imieniem jego kommendant ogłosił odezwę do obywatelow, w którey zalecił wszystkim lat 18. maiącym i więcey, ażeby koniecznie zapisywali się do Gwardyi narodowey, pod boiaźnią kary cielesney. Osoby duchowne, i ludzie więcey 50. lat maiący wpisać się powinni, od służby jednak będą wolnemi zapłaciwszy do skarbu według możności.

z Mediolanu 12 Czerwca z Gazety Berlińskiey

General *en Chef Buonaparte* podpisał d. 6. umowę w *Montebello* z Deputowanemi *Rptey Genueńskiey Cambiaso, Carbonara*, i *Serra* w treści następuiącey: 1 Władza Rptey nawyższa należy do wszystkich w ogulności mieszkańcow kraiowych. 2. *Prawodawczą* lud powierzy radom, z których iedna osob 300, druga 150. mieć będzie. 3. *Wykonawcza* zostanie przy 12 Senatorach pod prezydencyą *Doży*, których Rady wybierać maią. 4. *Municipalność* i *Administracye* będą wprowadzone 5 Sposob elekcyi, granice powiatow, urządzenie sądownictwa, i siły zbroyney, wygotuie prawodawcza Kommissya, która też napisze Konstitucyą, zachowuiąc w całości religią Katolicką, długi narodowe, *bank S. Jerzego*, wolność *Genueńskiego* portu, i sposob obmyśli wyżywienia Szlachty ubogiey, co wszystko ma bydź zpełnione w 4. tygodniach. 6. Przywileie i różnica stanow iest zniesioną. 7. Rząd tymczasowy składać się będzie z 26. osob pod prezydencyą Doży teraznieyszego *Brignole*; nikt wezwany do urzędu wymówić się nie może pod karą na ozięb ych obywatelow przepisaną. 8 *Francuzom* w d. 2. i 23. pokrzywdzonym rząd przyzwoicie nadgrodzi. 9 Rząd *Francuzki* daruie winę *Genueńczykom* którzy go obrazili; przykładaiąc się uprzeymie do zgaszenia wszystkich *fakcyi*. 10. *Francya* ofiaruie *Genueńczykom* protekcyą i pomoc woyskową ieśliby potrzebną była do wykonania pomienionych warunkow lub utrzymania w całości kraiow Rzpltey.

To rzecz godna uwagi, że *Doża Brignole* drugi raz ten urząd piastuie, czego w *Genui* z dawna nie widziano. Kiedy 3 Deputowani w *Montebello* bawili, lud *Genueński* burzyć się nie przestał. 6. tyś znacznieyszych obywatelow prosili o pozwolenie uzbroienia się na utrzymanie spokoyności publiczney; rząd zgodził się na wszystko, oświadczaiąc w *proklamacyi*, iż ktokolwiek nie uszanuie urzędnikow kraiowych, iak dotąd czyniono bezkarnie, sądem woyskowym na śmierć będzie skazany.. Generał *Meerfeld* z *Wiednia* powrócił do główney kwatery Generała *Buonaparte* z ostateczną *Cesarza Jmci* odpowiedzią na warunki pokoiu, umówione d. 24. Maia w *Montebello* przez *Margrabię de Gallo*.. Generał *Salimbeni* trzyma w ścisłey straży trzech *Inkwizytorow Weneckich*. *Buonaparte* nic nie odpowiedział na prozbę rządu tymczasowego względem ich uwolnienia. Deputowani miasta *Ferrary* przełożyli prozbę swoich współobywatelow, którzy pragną bydź wcielonemi do *Rzpltey Weneckiey*. Prezydent *municipalności* grzecznie odpowiedział; rzecz do wyższey zwierzchności odesłał.

z Mantui 6. Czerwca z Gazety Frankfortskiey.

Wczora weszło do miasta kilka tysięcy woysk lekkich z diwizyi Generała *Jouberta* te podobno składać będą załogę twierdzy naszey. Mieliśmy wielkie magazyny żywności i furażow; zakładaią teraz nierówni większe; ztąd wnosiemy, iż część wielka *Włoskiey* armii w okolicach naszych obozem stać będzie. Administracya *Lombardyi* roskazała *municipalności Mantuańskiey* niezwłócznie formować 3. bataliony gwardyi narodowey; Pałace publiczne, i dobra skarbowe w całym Xięstwie są wystawione na przedaż. Pozostała część di-

wizyi *Jouberta* innemi wzmocniona do 20 tyś. poszła do *Genui*, i ma bydź przeznaczoną do posiłkowania *Hiszpanow*, ieśliby z *Portugalczykami* woiować chcieli. *Lombardowie* i kilka *Francuzkich* brygad w okolicach *Genui* stać będą aż do zupełnego przywrócenia spokoyności i porządku. W *Brescia* rząd tymczasowy naśladuiąc *Zaalpeyskich* prawodawcow zniosł śluby zakonne, i kilka iuż zkassował Klasztorow.

Zdaie się że przedugodne warunki pokoiu między *Cesarzem Jmcią i Francyą* dziś nie co się zmieniły, gdy *Buonaparte Wenecyą* z Prowincyami zagarnoł. U nas nikt nie wątpi, że oprócz *Mantuańskiego Xięstwa*, wiele innych Kraiow nad brzegami *Adigi* leżących będą przyłączone do nowey we *Włoszech* Rzpltey. *Cesarz Jmć* obeymuiąc *Istryą, Dalmacyą* &c. zezwoli na przyłączenie do *Francyi* niektórych Prowincyi *Niemieckich za Renem*.. *Buonaparte* ma dla bespieczeństwa osoby swoiey nieodstępną nigdy kompanią; żołnierze w niey służący zowią się *przewodnikami*. Są to ludzie, których nieustraszonego męstwa *Generał en Chef* był nie raz świadkiem w naytrudnieyszych okolicznościach. Szefem ich iest *Murzyn*. Według listow z *Montebello*, pomieniony Kommendant, w nay większey taiemnicy zbiegł niedawno do *Turinu*, dla umówienia się z *Monarchą Sardyńskim* w interessach nayważnieyszych.

z Frankfortu 23. Czerwca z Gazety Frankfortskiey.

W armiach *Francuzkich Sambry i Mozy, i* półnoeney, nieustaią wielkie poruszenia. Pierwsza zamiast ustępowania na brzeg *Renu* lewy, coraz się przybliżać zdaie do linii neutralney, Diwizye Generałow *Lemoine i Grenier* poszły do *Dillenburg*, inne regimenta rozciągnęły się od *Waldenburg do Grevenstein*. Woyska linii demarkacyiney strzegące zgromadzaią się w bliskości *Werl i Unna*. Generał *en Chef Hoche* przeniosł główną kwaterę z *Friedberg do Wetzlar*: z tąd nakoniec wczora do *Neuwied*. Mówią iż wkrótce przecięta będzie *Anglikom* z Niemcami kommunikacya przed *Bremen i Cuxhaven*. *Z Arensberg* mamy wiadomość, iż Republikanie do *Sawerland w Westfalii* wkraczaiąc, w miastach do *Elektorstwa Kościelnego* należących, *Olpe, Altenhorn*, załogę postawili; w *Mehlbach* rozłożono kawaleryą, do *Bitstein* artillerya nadciągneła. Dla *Cesarskich* 6 miesięczne zakładaią magazyny w *Szwabii i Frankonii*. Odieżdżaiącego do dóbr swoich Generała *Werneck* mieysce zastąpił *Sporck* Generał. *Xże de Condé* z korpusem swoim opuściwszy *Schwetzingen* przez *Schwartzwald* głębiey *w Szwabią* ustąpił. *Austryakow* artillerya znacznie wzmocnioną została. Woysko ich w *Frankonii* 80. tyś. bitnego żołnierza ma przechodzić. Oprócz miasta *Ulm*, *Donawerth* postawione jest w naylepszym stanie do obrony.

z Colonii 19. Czerwca z Gazety Courier du Bas-Rhin.

Połowa woysk stoiących u nas na załodze, wyszła d. 16. druga d. 18. do *Clevii*. Teraz więc mieszczanie sami straż utrzymywać muszą. Rusza zewsząd armia *Sambry i Mozy*. Generał *Hoche* przeniosł główną kwaterę do *Giessen*: mówią że do *Neuwied* ustąpi. Regimenta ciągną do *Niższego Renu* co wielu domysłow niewinną podobno jest przyczyną.

Przed ustąpieniem z miasta naszego żołnierze Republikantscy wielorakie mieszkańcom spokoynym krzywdy wyrządzać zaczeli, kilka osob było ranionych bez przyczyny, Generał *Watrin* zgromadzonemu na rynek garnizonowi zapowiedział, iż pierwszy co karność złamie woyskową, będzie rozstrzelanym. Nastąpiła spokoyność zupełna. Woyska *Francuzkie* które *linią neutralności* przeszły w *Fritzlar i Amoeneburg* dla wybierania kontribucyi cofnęły się, jak mówią za usilnym naleganiem *Landgraffa Hessen Cassel*, zakładników jednak nie oddały.

z Hagi 20. Czerwca z Gazety Leydeńskiey.

Na wczoraystym posiedzeniu Prezydent Zgromadzenia *Batawow* narodowego doniosł, iż *Król Jmść Pruski* przysłał rozkaz P. *Bielefeld* należącemu do Legacyi jego w mieście naszym odnowienia politycznych związkow z Rpltą *Batawską*. Przydał Prezydent, iż Poseł *Francuzki Noel* toż samo potwierdził. *Caillard* Minister w *Berlinie Rpltey* do ukończenia ważney negocyacyi naywięcey się przyłożył. Inne jeszcze ważnieysze, które w *Lille* maią bydź rozpoczęte, zawieszą podobno przygotowania *Batawow* do morskiey wyprawy. Generał *Daendels* wyznaczony kommendant przybył tu z *Amsterdamu* za rozkazem. Woyska jednak ciągną do *Texel*. Za pomocą *telegrafu* Direktoryat prawie w godzinę wiedzieć będzie ile postąpią Posłowie Pełnomocni w zbawiennym dziele przyśpieszenia potrzebnego i żądanego powszechnie pokoju. Kupcy nasi liczą szkody swoie na 120. mill. złot. *Hollend*. o tych przez *Anglią* nadgrodzenie, próżno zapewne starać się będą. Admin stracya *Frizyi* skazała 37. stronnikow domu *Orange* na zapłacenie *Patriotom* 700. tyś. złot. Holl. za ich prześladowanie w r. 1787. Lepiey było rzeczy dawno przeszłe puścić w niepamięć wieczną, aniżeli roziątrzać umysły, gdy jedna tylko zgoda dźwignąć może kray do upadku nachylony.

z Altony 27. Czerwca z Gazety Lipskiey.

Kuryer z *Coppenhagi* przywiozł nam smutną wiadomość, iż Minister stanu *Hrabia de Bernstorf* dług śmiertelności wypłacił po długiey chorobie. Talenta jego znamienite, charakter ludzkości pełen, wielkie w kraju zasługi, tym żałośnieyszą *Duńczykom* czynią tego męża utratę, im trudniey bydź może nadgrodzoną. Prac jego i dzieł pamiątka drogą na wieki będzie całemu Królestwu, w *Europie* sławną. Umarł w r. 63. życia swoiego; służył kraiowi z honorem i pożytkiem lat 41.